

Verkiezingen: Lijsttrekkers FDP, AfD en Die Linke

[Achtergrond](#) - 8 september 2021 - Auteur: Marja Verburg

Kans om de kanselier te leveren, hebben ze niet. Maar de kleinere Duitse partijen spelen een belangrijke rol in de Duitse politiek. De FDP en Die Linke kunnen bovendien het verschil uitmaken in de coalitieonderhandelingen na de verkiezingen. Dit zijn hun lijsttrekkers.

FDP: Christian Lindner

De campagne van de liberale FDP draait om lijsttrekker Christian Lindner (42). Hij is al jaren hét gezicht van de partij. Ook in 2017 was hij de 'posterboy', met een uitgekende social-media-campagne. Lindner was alvroeg politiek actief: als 21-jarige politicologie-student werd hij in het deelstaatparlement van Noordrijn-Westfalen de jongste parlementariër ooit - zijn bijnaam was destijds Bambi. Hij leidde tegelijkertijd een start-up-bedrijf, dat geen succes werd. Lindner besloot zich te richten op zijn werk voor de partij en maakte daar een snelle carrière.

In 2013 werd hij voorzitter van de FDP, toen die voor het eerst in de naoorlogse liberale geschiedenis was [weggestemd uit de Bondsdag](#), omdat de partij de kiesdrempel van 5 procent niet had gehaald. Onder Lindners leiding keerden de liberalen in 2017 met ruim 10 procent weer terug in het parlement. Inmiddels is hij naast partijvoorzitter ook fractievoorzitter en lijsttrekker. Daarmee is de macht binnen de FDP geheel geconcentreerd in zijn persoon. In alle andere partijen in de Bondsdag zijn deze functies over meerdere personen verdeeld.

Lindner is gescheiden, heeft geen kinderen en is sinds een paar jaar samen met RTL-journaliste Franca Lehfeldt. Hij wil dat zijn partij weer gaat regeren. De laatste keer dat de FDP deel uitmaakte van de bondsregering was tussen 2009 en 2013. Zelf wil Lindner minister van Financiën worden, heeft hij meermaals te kennen gegeven. De FDP maakt een goede kans in de regering te komen. De CDU/CSU, de SPD en de Groenen, in welke constellatie dan ook, zullen de liberalen zeer waarschijnlijk nodig hebben om aan een meerderheid te komen.

In 2017 zat de FDP ook aan bij de coalitieonderhandelingen, destijds met de CDU/CSU en de Groenen. Maar toen de formatiebesprekingen een succes leken te worden, trok Lindner tot ieders verrassing [ineens de stekker eruit](#). Liever niet regeren dan slecht regeren, was zijn verklaring. Dat is hem lange tijd nagedragen,

ook door zijn eigen aanhang.

Als Lindner kon kiezen, zou hij het liefst met de CDU/CSU regeren, heeft hij de afgelopen maanden benadrukt. Belangrijke FDP-thema's - geen belastingverhoging, een klimaatbeleid dat rekening houdt met economische belangen - liggen dicht bij de christendemocraten dan bij de SPD en de Groenen. Maar in recente interviews ([zie bv Tagesschau](#)) sluit hij een *Ampelkoalition* - een stoplichtcoalitie van SPD, Groenen en FDP (rood-groen-geel) - niet uit.

AfD: Alice Weidel en Tino Chrupalla

Alice Weidel (42) en Tino Chrupalla (46) [wonen de strijd om het lijsttrekkerschap](#) in mei met grote afstand van een duo uit het gematigde partijkamp van Jörg Meuthen. Bij een online verkiezing onder AfD-leden ging 71 procent van de stemmen naar Weidel en Chrupalla. Zij worden tot het rechtse kamp van de AfD

Deutschland. Aber normal. gerekend. De rechts-radicalen partijvleugel [Der Flügel](#) bestaat officieel niet meer, maar de aanhangers daarvan hebben nog wel veel invloed. Zij staan achter Chrupalla en Weidel.

Weidel is samen met mede-fractievoorzitter in de Bondsdag Alexander Gauland een van de bekendste gezichten van de AfD. Ze was vier jaar geleden ook al lijsttrekker. Weidel, afkomstig uit Noordrijn-Westfalen, is gepromoveerd econome en werkte voor haar politieke carrière als bedrijfsadviseur. Ze woont deels in Zwitserland met haar vriendin, met wie ze twee zonen opvoedt. Weidel valt op met felle aanvallen op Merkel, het Duitse vluchtelingenbeleid en op de islam. Daarbij sprak ze bijvoorbeeld van ["hoofddoekmeisjes"](#) en ["Messermänner"](#) ([mannen met messen](#)) die de Duitse samenleving bedreigen. Ze is in een financieel schandaal verwickeld vanwege illegale giften van lobbyisten. De Bondsdag heeft de AfD in een van die zaken vorig jaar een [boete van bijna 400.000](#) euro opgelegd. *Update 21-9-2021:* Een [andere procedure](#) is inmiddels wegens gebrek aan bewijs stopgezet.

Chrupalla, afkomstig uit het Oost-Duitse Saksen en van beroep huisschilder, werd binnen de AfD in een klap bekend toen hij in 2017 in zijn kieskring de CDU-minister-president van zijn deelstaat Kretschmer versloeg en met een direct mandaat in de Bondsdag werd gekozen. Hij maakte daarna snel carrière en [werd in 2019 partijvoorzitter](#) naast Meuthen. Chrupalla huldigt rechts-radicalen

standpunten, zoals dat het Duitse volk ten onder gaat door ‘omvolking’ die door ‘de politieke elite’ wordt gestimuleerd.

Weidel en Chrupalla hopen te bereiken dat de AfD na de verkiezingen de grootste oppositiepartij blijft. Vanwege haar radicale standpunten willen de andere partijen niet met de AfD samenwerken. Zo staat in het [AfD-verkiezingsprogramma](#) dat Duitsland uit de EU moet stappen, dat klimaatverandering niet hoeft te worden aangepakt, dat gezinshereniging voor vluchtelingen moet worden verboden en migratie sterk moet worden ingeperkt. Ook heeft de AfD als mogelijkheid in haar verkiezingsprogramma opgenomen dat er een hek aan de Duitse grens wordt gebouwd.

Die Linke: Janine Wissler en Dietmar Bartsch

Die Linke heeft voor Janine Wissler (40) en Dietmar Bartsch (63) [als lijsttrekkersduo gekozen](#) omdat ze de partij breed vertegenwoordigen. Wissler, een van de twee voorzitters van de socialistische partij, is afkomstig uit West-Duitsland en behoort tot de linkervleugel, die zo min mogelijk compromissen wil aangaan. Bartsch, co-fractievoorzitter in de Bondsdag, is Oost-Duits en veel gematigder: hij is bereid tot afspraken om te kunnen regeren.

Wissler en Bartsch hebben nogal wat te stellen met intern geruzie binnen Die Linke, waardoor het lastig is de aandacht te vestigen op hun belangrijkste [verkiezingsthema's](#): hogere minimumlonen, werkloosheidsuitkeringen en pensioenen; en een klimaatbeleid dat sociaal rechtvaardig is en niet 'slechts een elite-project'.

Die Linke lijkt op een slechter resultaat af te stevenen dan de 9,2 procent die ze in 2017 haalde. Toch wijzen de peilingen er kort voor de verkiezingen op dat regeringsdeelname getalsmatig een optie is. Dat zou dan om een coalitie met de SPD en de Groenen gaan. In de [deelstaten](#) werken deze partijen ook met elkaar samen. Maar de SPD en de Groenen hebben duidelijk laten weten dat ze de socialisten op landelijk niveau niet *regierungsfähig* vinden: Die Linke stemde in augustus niet in met de Duitse reddingsactie in Afghanistan, is tegen de Navo en wil niet dat Duitsland meedoet aan internationale militaire missies.

Toch willen Wissler en Bartsch de mogelijkheid voor een rood-rood-groene coalitie open houden. Begin september kwam Die Linke met een *Sofortprogramm*, waarin

de nadruk op sociale thema's ligt en de buitenlandse politiek nauwelijks aan bod komt. Het regeringsplan leest [volgens nieuwssite Tagesschau](#) "als een reclamebrochure voor rood-rood-groen".

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/45787/verkiezingen-lijsttrekkers-fdp-afd-en-die-linke>